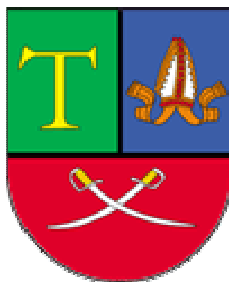

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

*miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Trawniki – etap IV*

***Autor opracowania:
mgr Michał Pyra***

Michał Pyra

Trawniki - 2024

**PRACOWNIA
PROJEKTOWANIA
URBANISTYCZNEGO**

37-450 Stalowa Wola, ul. Narutowicza 2/6A - REGON 361536927 - NIP 8652158642
pracownia: 00-057 Warszawa, Plac Jana Henryka Dąbrowskiego 5/3

e-mail: projektowanieurbanistyczne@wp.pl

Spis treści:

1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Przedmiot opracowania	4
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami.....	6
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	7
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	8
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu	8
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	8
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu.....	9
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	9
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ...	11
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	11
5.1. Istniejący stan środowiska	11
5.1.1. Położenie.....	11
5.1.2. Powierzchnia ziemi	12
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	12
5.1.4. Gleby	14
5.1.5. Wody.....	16
5.1.6. Atmosfera i klimat.....	20
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna	22
5.1.8. Krajobraz	24
5.1.9. Zabytki i dobra materialne	25
5.1.10. Obecne użytkowanie terenu	25
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	25
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	25
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	26
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	26

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA	30
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	32
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	32
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi.....	33
9.4. Oddziaływanie na wody	33
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat	35
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne	36
9.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	36
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	37
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego.....	37
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	37
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	38
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	38
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	42

1. WSTĘP

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmieniającym dokumencie.

Ilekcio w niniejszym dokumencie jest mowa o *Planie*, rozumie się przez to projekt „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „Prognozę oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV”.

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, które zostały wyszczególnione w rozdziale „13. Wykaz wykorzystanych materiałów”.

1.2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej *Prognozie* są ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Trawniki – etap IV w zakresie zmiany przeznaczenia wybranych terenów w granicach gminy.

Przedmiot *Planu* określa: Uchwała Rady Gminy Trawniki Nr VI/39/2019 z dnia 20 maja 2019 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki.

Obszar opracowania obejmuje działki ewidencyjne o numerach 1282/2, 1282/3, 1282/4, 1359 i 1409 obręb Trawniki.

Rysunek 1. Granica obszaru objętego planem miejscowym

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (2015) gmina Trawniki stanowi wiejski obszar funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych. Gmina graniczy od zachodu z Lubelskim Obszarem Metropolitalnym. Wiejskie obszary funkcjonalne obejmują tereny, których głównym kierunkiem rozwoju pozostaje produkcja rolna absorbująca większość zasobów pracy oraz będąca podstawą lokalnego PKB.

Cele rozwoju zagospodarowania przestrzennego to:

- stworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastami - włączenie obszarów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe,
- zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej,
- stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej,
- dywersyfikacja sektorowa gospodarki rolnej.

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Głównym celem Prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Planu*. Plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania. Brak jest pewności, że *Plan* zostanie zrealizowany we wszystkich możliwych aspektach, niemniej należy przyjąć, że tak się stanie. W związku z tym podstawowym założeniem metodycznym jest przyjęcie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia dokumentu.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach projektu *Planu*,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu *Planu* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza Prognoza spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie* został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak WOOŚ.410.27.2020.AŁ z dnia 14 lutego 2020 r.) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Świdniku (pismo znak ONS.NZ.700.7.2020 z dnia 13 lutego 2020 r.). Zakres został dostosowany do skali *Planu* oraz stopnia szczegółowości i precyzji jego ustaleń. *Prognoza* poddaje ocenie przewidywane skutki oddziaływań w kontekście ich potencjalnych – korzystnych i niekorzystnych – wpływów na elementy środowiska i warunki życia ludzi. Zasięg terytorialny opracowania obejmuje wyodrębniony obszar położony w miejscowości Trawniki.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzeniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV – projekt 2023 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Trawniki zatwierdzonego uchwałą nr XXXV/217/14 Rady Gminy Trawniki z dnia 7 listopada 2014 r.,
- Ekofizjografia podstawowa gminy Trawniki, 2004,
- Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Trawniki, M. Pyra, Stalowa Wola, 2018,
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu świdnickiego na lata 2017-2020 z perspektywa do roku 2024 – Świdnik 2016,
- Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Świdnickiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300),
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale 13. *Wykaz wykorzystanych materiałów.*

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegający na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu *Planu*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko.

Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Podstawowym materiałem do sporządzenia prognozy jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV oraz pozostałe materiały wymienione w rozdziale 13. Należy podkreślić, że plan miejscowy nie określa konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń, w związku z tym niniejsza *Prognoza* ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Nadrzędnym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Ustalenia planu miejscowego regulują działania inwestycyjne na obszarze nim objętym. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych plan miejscowy określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy oraz wskazanie i uregulowanie stanu przestrzeni publicznych. Uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy *Planu* mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni i rozwój społeczno – gospodarczy.

Na obszarze objętym *Planem* zachowana zostaje dotychczasowa funkcja terenu związana z prowadzoną tam działalnością składową. Obecnie obowiązujący plan miejscowy został uchwalony w 1999 r. i nie odpowiada aktualnym potrzebom. Celem opracowania *Planu* jest zmiana zasad zabudowy i zagospodarowania terenu.

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV sporządzony został w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Trawniki zatwierdzonego uchwałą nr XXXV/217/14 Rady Gminy Trawniki z dnia 7 listopada 2014 r.,
- Ekofizjografia podstawowa gminy Trawniki, 2004,
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu świdnickiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 – Świdnik 2016,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

W projekcie *Planu* określono:

- 1) przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania:
 - **1P** – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,
 - **1R** – teren rolny,
 - **1KDW** – teren drogi wewnętrznej;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz zasad kształtowania krajobrazu;
- 4) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 6) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- 7) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem;
- 8) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- 9) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 10) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
- 11) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W granicach planu nie występują obiekty lub obszary objęte ochroną ze względu na walory kulturowe, zabytki oraz dobra kultury współczesnej, tereny górnicze, obszary osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, w związku z tym nie określa się sposobu ich zagospodarowania.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień Planu możliwych do wykorzystania należą:

- a) analiza struktury wydatków na inwestycje w gminie według źródła ich finansowania na inwestycje komunalne i inwestycje związane z ochroną środowiska,
- b) ocena oddziaływania na środowisko przewidywanych w ustaleniach planu miejscowego działań,
- c) analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:
 - ocenie jakości powietrza i stanu sanitarnego,
 - ocenie jakości wód podziemnych,
 - ocena jakości gleb,
 - ocenie warunków i jakości klimatu akustycznego,
 - ocenie gospodarki odpadami,

wykonywane raz w roku.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, emisji i imisji do powietrza, ładunku przestrzennego. Proponuje się następujące grupy wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- ilość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru,
- jakość gleb,
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza,
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o paliwa ekologiczne lub odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%),
- gospodarowanie odpadami - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%),
- jakości powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów,
- jakość klimatu akustycznego (dB).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki

prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarząd dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczegółowy zakres obowiązków i problematyka badań zostanie określona na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie geograficzne gmina Trawniki (leży w odległości około 45 km od granicy państwa), szereg zasad z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego, wprowadzonych w dokumentach planistycznych oraz zasięg oddziaływań projektowanych zmian w istniejącym zagospodarowaniu, nie przewiduje się aby realizacja zapisów analizowanego *Planu* mogła spowodować transgraniczne oddziaływania na środowisko.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

5.1.1. Położenie

Gmina Trawniki położona jest w centralnej części województwa lubelskiego, we wschodniej części powiatu świdnickiego. Od północy sąsiaduje z gminą Milejów, od zachodu z gminą Piaski, od południa z gminami Fajśławice i Łopiennik Górny, od wschodu graniczy z gminami Rejowiec i Siedliszcze. Najbliżej położone miasta to: Piaski, Krasnystaw i Rejowiec Fabryczny. Trawniki są położone w odległości 35 km od Lublina.

Przez obszar gminy przebiega odcinek drogi krajowej nr 12 Lublin – Piaski – Dorohusk – granica państwa oraz drogi wojewódzkiej nr 838 relacji Głębokie- Dorohuczka – Trawniki – Fajśławice, oraz droga wojewódzka nr 829 relacji Łucka – Łączna – Biskupice, które stanowią główne powiązania komunikacyjne gminy z regionem. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa o znaczeniu krajowym nr 7 relacji Gdańsk – Warszawa – Lublin – Dorohusk.

Terytorium gminy o powierzchni 8416 ha, administracyjnie podzielone jest na 11 obrębów geodezyjnych. Obszar gminy zamieszkuje 8695 osób. Podstawowym ośrodkiem obsługi mieszkańców gminy są Trawniki. Tutaj znajdują się podstawowe obiekty usługowe z zakresu administracji, kultury i szkolnictwa, a także największe przedsiębiorstwa.

W ujęciu fizycznogeograficznym przez obszar gminy (zachodnia krawędź doliny Wieprza) przebiega granica pomiędzy dwoma wielkimi regionami geograficznymi Wyżyną Lubelską i Polesiem Wołyńskim charakteryzującymi się odmiennymi warunkami środowiskowymi i krajobrazowymi.

Znaczny obszar gminy obejmuje dolina przepływającego z południa na północ Wieprza. Na obszarze gminy znajdują się dwa ujściowe odcinki dopływów Wieprza: Marianki i Gielcziw, a wschodnią część gminy przecina siedmiokilometrowy odcinek Kanału Wieprz-Krzna.

Obszar gminy przecinają korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym przebiegające wzdłuż dolin rzek Wieprza i Giełczwi. Północno-wschodnia część gminy położona jest w obszarze Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego, północna część leży w jego otulinie natomiast od południowego-zachodu gmina graniczy z Pawłowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

Obszar opracowania obejmuje działki położone w miejscowości Trawniki, które obecnie zabudowane są budynkami magazynowymi i składowymi elewatora zbożowego, drogę wewnętrzną łączącą obszar inwestycji z drogą wojewódzką oraz siedlisko.

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Według podziału fizycznogeograficznego J. Kondrackiego teren gminy położony jest w strefie granicznej dwóch makroregionów: Wyżyny Lubelskiej i Polesia Lubelskiego. Granica między nimi przebiega zachodnim zboczem Wieprza. W granicach Wyżyny Lubelskiej zajmującej zachodnią część gminy wyróżnia się dwa mezoregiony: Wyniosłość Giełczewska - na południu i Równinę Łuszczowska - niewielki północny fragment mezoregionu. Obniżenie Dorohuckie będące mezoregionem Polesia Lubelskiego zajmuje około 1/3 powierzchni gminy we wschodnią część omawianego obszaru.

Wysokości bezwzględne wahają się od 164,0 m n.p.m w dolinie rzeki Wieprz w północnej części Siostrzytowa w obrębie Obniżenia Dorohuckiego do 220,3 m n.p.m. w południowej części wsi Trawniki w obrębie Wyniosłości Giełczewskiej. Deniwelacje powierzchni topograficznej w obrębie gminy Trawniki wynoszą 56,3 m. Najślabiej urzeźbiona jest wschodnia część gminy należąca do obniżenia Dorohuckiego. Występuje tu rzeźba płaskorówninna i niskofalista. Rzeźba płaskorówninna charakteryzuje się tym, że wahania wysokości względnych na odcinku linii prostej długości 750 m nie przekraczają 5 m. Przy rzeźbie niskofalistej natomiast wahania wysokości względnych mieszczą się w granicach 5 - 10 m. W nizinnej części występują wyraźnie zarysowane w rzeźbie formy antropogeniczne. Są to obwałowania Kanału Wieprz - Krzna.

Na wschód od doliny Wieprza i Kanału Wieprz - Krzna teren lekko podnosi się i osiąga wysokość 175m n.p.m. a w południowo - wschodniej części 180 m n.p.m.

Część zachodnia gminy jest bardziej urozmaicona pod względem rzeźby. Występuje tu rzeźba niskofalista i falista. Rzeźba falista charakteryzuje się tym, że wahania wysokości względnych na odcinku linii prostej 750 m wahają się od 10 - 25 m. Wysokości bezwzględne 175-180 m n.p.m. na południowym - wschodzie wznoszą się w kierunku zachodnim i południowym i dochodzą do 219.5 m n.p.m.

Szczególnie strome i dość wysokie wzniesienia występują na krawędzi doliny Wieprza. Cechą charakterystyczną doliny jest asymetria zboczy. Lewe zbocze na długich odcinkach pozostaje strome, a wysokość jego osiąga kilkanaście metrów, natomiast prawe jest niskie i łagodne.

Nizinna część gminy o charakterze równin terasowych sprawia wrażenie monotonne w porównaniu z częścią wyżynną.

Obszar objęty opracowaniem stanowi południowy fragment zbocza obecnie zniwelowany na potrzeby istniejącej zabudowy.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

Gmina Trawniki leży w obrębie rowu mazowiecko - lubelskiego, a dokładnie w jego wschodniej części w synklinie Dorohucz - Stoczek.

Głębokie podłoże stanowi prekambryjski masyw krystaliczny płyty wschodnioeuropejskiej przykryty utworami paleozoicznymi. Utwory te nie mają odzwierciedlenia w krajobrazie omawianych obszarów. Kompleks paleozoiczny pokryty jest utworami mezozoicznymi jury i kredy. Jura o miąższości od 76,0 do 166,0 m wykształcona jest w postaci: piaskowców wapnistych i dolomitycznych, dolomitów, wapieni: piaszczystych, detrytycznych, organodetrytycznych, oolitowych i pelitowych.

Kreda reprezentowana jest przez albskie piaski i piaskowce kwarcowe z glaukonitem i kongrecjami fosforytów miąższości 1,4 - 6,2 m i kompleks utworów węglanowych o miąższości 524,0 do 724,0 m zbudowany z margli, wapieni marglistych, kredy piszącej, wapieni z wkładkami i kongrecjami krzemieni.

Utwory okresu kredowego występują na różnej głębokości. Na obszarze Obniżenia Dorohuckiego występują znacznie głębiej niż w zachodniej części gminy. W utworach kredowych wyżynnej części gminy przeważają odporne opoki przewarstwione marglami i wapieniami marglistymi, a cały kompleks jest silnie spękany. Utwory te odsłaniają się na znacznych powierzchniach w południowo - zachodniej części gminy zamaskowane jedynie cienką pokrywą glebową.

Na kredzie w szczątkowych formach występują utwory trzeciorzędowe przykryte płaszczem utworów czwartorzędowych. Tworzą je plejstocenijskie równiny akumulacyjne starych teras silnie zmienione procesami fluwioglacjalnymi oraz pojezierne z akumulacją współczesną torfów.

Na przeważającej części gminy utwory kredowe są bezpośrednio przykryte utworami czwartorzędowymi o miąższości od kilku do kilkunastu metrów. Są to przeważnie utwory pylaste i pylasto - piaszczyste nie różniące się od lessów. Doliny rzeczne dodatkowo wyścielone są mułkami i torfami. W obszarze międzydolinowym występują liczne zagłębienia bezodpływowe (wertebry, wraty, doliny krasowe). Występują tu suche leje krasowe o średnicy kilku metrów, głębokości do 5m wypełnione produktami współczesnej erozji gleb, oraz zagłębienia duże nieregularnych kształtów o osiach dochodzących do kilkunastu metrów, dna tych zagłębień są płaskie, podmokłe lub zawodnione, zbudowane z namułków organiczno - mineralnych i torfów.

Niższe partie wierzchołków i stoki okrywają piaszczysto - pylaste i gliniaste utwory genezy aluwialno - deluwialnej osiągające maksymalnie kilka metrów miąższości. Na różnych wysokościach w obrębie stoków zachowały się płyty utworów piaszczystych i piaszczysto - żwirowych o charakterze teras kemowych (złodowacenie środkowopolskie).

Zarówno w geologii jak i w rzeźbie tereny wyodrębnia się dolina Wieprza. Rynnę kredową wyłobioną przez wody Wieprza wypełniają osady czwartorzędowe o miąższości 60 - 70 m. Są to głównie utwory plejstocenijskie akumulacji rzecznej, rzeczno - lodowcowej, lodowcowej i eolicznej. Występują w postaci luźnych utworów o różnej frakcji, począwszy od żwirów i piasków poprzez piaski pylaste do mułków.

Na powierzchni występują najmłodsze osady holocenijskie: piaski, mady i torfy o miąższości nie przekraczającej 10 m. Torfy i mułki wypełniające zagłębienia terenu zawierają liczne przewarstwienia mineralne. W dnie doliny można wyróżnić terasę zalewową (holocenijską) oraz fragmenty terasy nadzalewowej (plejstocenijskiej) występującej na peryferiach doliny.

W terasie zalewowej wyróżnić można 3 poziomy:

- terasa zalewowa niższa (0,5 - 1,5 m) zbudowana z plejstocenijskich piasków i piasków ze żwirami miejscowych skał górno kredowych,
- terasa zalewowa średnia (1,0 - 2,5 m) zbudowana z osadów madowych o zmiennej miąższości,

- terasa zalewowa wysoka (2,0 - 4,0 m) w skład której wchodzi w dolnej części piaski grube z domieszką żwirów i otoczaki skał kredowych, w górnej zaś piasek drobnoziarnisty przeważnie z domieszką utworów piaszczysto - gliniastych typu madowego.

W dolinie Wieprza spotyka się wzniesienia zbudowane z plejstocенских utworów piaszczystych o wysokości względnej 3 – 7 m. Dolina rzeki Giełczew zbudowana jest z utworów holocенских na utworach zwałowych i skałach wapiennych. Stanowią one niezbyt grubą warstwę. Należą do nich torfy i mułki.

W granicach opracowania nie występują złoża surowców mineralnych.

5.1.4. Gleby

Gminę Trawniki cechuje dość duże zróżnicowanie glebowe. Gleby płowe rozwinęły się na terenach o rzeźbie zbliżonej do równinnej z utworów lessowych zwykłych lub ilastych całkowitych i niecałkowitych głębokich zalegających na piaskach lub skale wapiennej. Część gleb płowych wykształciła się z utworów pyłowych zwykłych lub piasków gliniastych, podścielonych gliną lub piaskiem słabo gliniastym. Występują w zachodniej części gminy.

Gleby brunatne właściwe powstały głównie z utworów lessowych ilastych i zwykłych, niewielka ich część z glin i utworów pyłowych. Gleby brunatne właściwe występują na erodowanych kulminacjach terenu, stromych zboczach i rozcięciach erozyjnych, głównie w zachodniej części gminy.

Gleby brunatne wylugowane (i kwaśne) położone są w bardziej urzeźbionym terenie (skłony o słabym lub średnim nachyleniu). Wykształciły się z podobnych skał macierzystych, co gleby płowe. Występują głównie w zachodniej części terenu.

Czarne ziemie właściwe i zdegradowane zajmują niewielkie powierzchnie. Wykształciły się z piasków gliniastych, utworów lessowych i pyłowych na terenach obniżonych z wysokim poziomem wody gruntowej. Często kontury ich przylegają do użytków zielonych.

Mady - są to gleby wykształcone w dolinach rzek (Wieprza, Giełczwi i innych) z utworów aluwialnych - głównie pyłów zwykłych lub ilastych oraz glin pylastych całkowitych lub głębokich, często podścielonych piaskami rzadziej łem lub gliną. Część tych użytków jest zalewana w okresie wiosny. Występują w dolinach rzek we wschodniej części gminy.

Gleby mułowo - torfowe występują w strefie oddziaływania dwóch procesów - torfotwórczego i aluwialnego - w dolinach rzek Wieprza i Giełczwi - głównie pod użytkami zielonymi.

Gleby torfowe wykształciły się z torfów torfowisk niskich i dolinnych we wspomnianych wyżej dolinach rzek - pod wpływem procesu torfotwórczego z obumarłych resztek roślinności wodnej. Występują głównie pod użytkami zielonymi w małych lub średnich konturach. Z płytkich torfów (zalegających na piasku luźnym lub pyłe zwykłym) pod wpływem obniżenia poziomu wody gruntowej i ich okresowego przesuszenia powstały gleby murszowo - mineralne. Występują one najczęściej na obrzeżach gleb torfowych.

Małą powierzchnię zajmują gleby glejowe - wykształcone z pyłów ilastych. Użytkowane są jako najsłabsze użytki zielone.

Rędziny wykształciły się ze skał okresu kredowego (kreda pisząca, margiel i opoka). Są to płytkie gleby szkieletowe. Występują rozrzucone w małych konturach na terenie zachodniej części gminy (wychodnie skał kredowych).

Po lewej stronie Wieprza przeważają kompleksy pszenne wytworzone z lessów i lessopodobne oraz z pyłów wodnego pochodzenia o dużej zmienności typologicznej. Po prawej

stronie Wieprza przeważają kompleksy żytne słabe z przewagą typu brunatnego wylugowanego. Wśród gruntów ornich dominują gleby piaszczyste, skupione głównie w Dorohuczycu Ewopolu, Pełczynie, w północnej części Biskupic i Kolonii Trawniki. Wytworzone są z piasków luźnych lub słabogliniastych, gliniastych lekkich płytko podścielonych piaskami luźnymi. Pod względem jakości gleby te zostały zaliczone do klas bonitacyjnych V i VI, zaś pod względem rolniczej przydatności do kompleksów żytnio - ziemniaczanych słabych i bardzo słabych (kompleks 6-ty i 7-my).

Obok wyżej wymienionych występują także piaski gliniaste płytkie na piasku luźnym. Najlepsze z piasków gliniaste, często pylaste średnio głęboko i głęboko zalegające na piaskach luźnych słabogliniastych, podścielone głęboko pyłem lub skałą wapienna zostały zakwalifikowane do klas IVa i IVb, a pod względem przydatności rolniczej do kompleksu żytnio ziemniaczanego dobrego (kompleks 5-ty), rzadziej do żytnio ziemniaczanego bardzo dobrego (kompleks 4-ty).

Grupę gleb lepszych i bardziej urodzajnych od poprzedniej stanowią wytworzone z lessów i pyłów wodnego pochodzenia. Lessy całkowite i lessy zalegające średnio głęboko lub głęboko na wapieniach i piaskach wchodzi w skład kompleksów pszennych (kompleks 1-szy i 2-gi). Pod względem jakości gleby te zakwalifikowano do klas II, IIIa i IIIb. Są to najlepsze gleby występujące na terenie gminy. Gleby lessowe płytko zalegające na wapieniach lub piaskach położone na zboczach cierpią na okresowe niedobory wilgoci w glebie i zostały zaliczone do kompleksu pszenego wadliwego (kompleks 3-ci).

Inną grupę gleb zajmującej najmniejszą powierzchnię na terenie gminy stanowią gleby wytworzone z pyłów wodnego pochodzenia. Występują one najczęściej na pograniczu gleb lessowych i piaszczystych. Gleby wytworzone z pyłów zalegających średnio głęboko na piaskach lub wapieniach należą do klas IIIa i IIIb, a pod względem przydatności do kompleksu żytnio ziemniaczanego bardzo dobrego (kompleks 4-ty).

Najżyźniejsze są mady pyłowe czarnoziemne i brunatne. Przydatność ich uzależniona jest jednak od poziomu wód gruntowych związanych z lustrem wody w rzece oraz stopnia zalewności.

Gleby wytworzone z glin zajmują najmniejszą powierzchnię i występują sporadycznie w obrębie doliny rzeki Wieprz oraz na obszarach starej terasy zalewowej (powyżej obecnej doliny). W niższym położeniu i zalewane zostały zaliczone do kompleksu 8-go, a w wyższym do kompleksu 4-go i 2-go.

Gleby okresowo podmokłe poza dolinami rzek występują na małych powierzchniach w obniżeniach terenowych gdzie podłoże wapienne ulega krasowieniu i obniżenia te pozostają bez odpływu. Gleby lżejsze wytworzone z piasków okresowo podmokłe wchodzi w skład kompleksu zbożowego pastewnego słabego (kompleks 9-ty). Występują w położeniach podobnych do 8-go kompleksu.

W gminie występuje pewna ilość gleb zbyt wilgotnych użytkowanych, jako grunty orne. Podczas wylewu rzeki są stale zalewane. Zaliczono je do kompleksu 14-go. Pod względem bonitacyjnym przeważają grunty klasy III, stanowiące w gminie ponad 46% powierzchni użytków rolnych, grunty klasy IV zajmują prawie 33% powierzchni użytków rolnych.

Zgodnie z ewidencją gruntów w obrębie analizowanego obszaru występują: tereny przemysłowe (Ba), inne tereny zabudowane (Bi), grunty orne (klas RIIa, RIIb, RIIIa, RIVa – wyłączone z produkcji rolnej), drogi (dr).

5.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

Gmina Trawniki leży w zasięgu zlewni II rzędu rzeki Wieprz. Na terenie gminy płynie ona generalnie w kierunku północnym. Rzeka nie była regulowana, jej koryto ma przebieg naturalny i tylko w niektórych miejscach bezpośrednia ingerencja ludzka spowodowała niewielkie zmiany. Na znacznych odcinkach rzeka silnie meandruje. Bezpośrednio przy rzece znajdują się liczne starorzecza w różnym stopniu zarośnięte, częściowo wypełnione wodą. Zanikające lub całkiem zarośnięte starorzecza spotyka się na dnie całej doliny. Rzeka wcina się w terasę zalewową na głębokość 1,5-3,0 m. Szerokość koryta wynosi 10-30 m.

Pierwszym dopływem, który Wieprz otrzymuje po przekroczeniu południowej granicy gminy jest Marianka. Przez obszar gminy płynie ona w kierunku północno – wschodnim na długości 3 km. Do Wieprza wpada w Oleśnikach, na wysokości bezwzględnej ok. 170 m n.p.m. Rzeka ma długość ok. 10 km a powierzchnia zlewni wynosi ok. 73,1 km². Odwadnia wschodni skłon Wyniosłości Giełczewskiej. Jej przepływ wynosi poniżej 0,5m³/s, a w suche lata spada do kilku -kilkunastu litrów.

Kilka kilometrów dalej uchodzi do Wieprza z prawej strony Dopływ spod Pawłowa. Rzeka zaczyna się w okolicy Pawłowa, ok. 15 km w prostej linii na wschód od ujścia w Dorohuczycy. Płynie przez niskie, podmokłe tereny Obniżenia Dorohuckiego, pocięte siecią rowów melioracyjnych, gdzie nie jest łatwo wyznaczyć działki wodne, W przyjętych granicach dorzecze zajmuje 105,5 km². Na całej długości rzeka jest uregulowana. W granicach gminy krzyżuje się z kanałem Wieprz - Krzna. Ma ona wygląd rowu melioracyjnego, dość głęboko wciętego w terasę. Stąd jej nazwa Rów Mokry. Rzeka prowadzi mało wody w lecie ok. 160 l/s w lecie i ok. 10 l/s w jesieni. Ujście Rowu Mokrego do Wieprza znajduje się na wysokości ok. 166 m n.p.m.

Największym dopływem Wieprza na terenie gminy jest lewostronna Giełczew. Na terenie gminy płynie ona na odcinku około 7 km. Jej asymetryczne dorzecze zajmuje 359,2 km². Rzeka zaczyna się we wsi Giełczew i ma 44,8 km długości. Odwadnia dużą część Wyniosłości Giełczewskiej, centralnej partii Wyżyny Lubelskiej. Giełczew odprowadza do Wieprza średnio 1,4m³/s wody W przeciwieństwie do dopływów prawostronnych Wieprza, Giełczew odznacza się dość dużym spadkiem. Źródła biją na wysokości 260 m. n.p.m., a ujście jest na wysokości 165m. Daje to średni spadek 2,1%. Szeroka ok. 0,5 km dolina Giełczwi ma wyraźne zbocza i płaskie, podmokłe dno pocięte licznymi rowami melioracyjnymi, stawami i torfiankami. Dolny odcinek tego ciek (od Biskupic) meandruje w rzadko spotykanym stopniu. Liczne zakola powodują, że koryto rzeki jest wyjątkowo urozmaicone. Silnie rozwinięta bogata gatunkowo roślinność wodna; w lecie na niewielkich odcinkach całkowicie zarasta koryto, powodując piętrzenie wody. Stan taki stwarza dobre warunki dla bytowania ryb.

Niezależnie od istniejącego systemu odwadniającego przebiega przez teren gminy ok. 7 km odcinek Kanału Wieprz - Krzna. Jego dno położone jest ponad poziomem wód powierzchniowych i gruntowych. W najniższych terenach wsi Dorohuczycy przechodzi rów łączący Kanał z rzeką Wieprz odgrywający rolę odprowadzalnika nadmiaru wód.

Do wód powierzchniowych należą ponadto: starorzecza, oczka wodne, małe zboczowe źródła oraz obiekty sztuczne: stawy, torfianki i rowy melioracyjne. Starorzecza występują licznie w dolinie Wieprza, w części południowej, poza odcinkiem przełomowym. Tworzą całą gamę form - od takich, które zachowały jeszcze trwały związek z rzeką, poprzez takie, które połączenie uzyskują tylko w okresie wyższych stanów wody w rzece, do stanowiących już odrębne zbiorniki wodne. Różnią się też wielkością - największe mają do 1km długości oraz stopniem zarośnięcia, a także odległością od koryta rzeki. Bliżej położone są częściej zalewane podczas wezbrań, dzięki czemu utrzymują dłużej żywotność, znajdujące się daleko są przeważnie w stanie zaniku. Rozmieszczenie starorzeczy wykazuje na przemieszczanie się koryta Wieprza w szerokiej dolinie.

Na terenie gminy nie ma dużych stawów. Niewielkie obiekty spotyka się w ujściowych odcinkach dolin dopływów Wieprza. Bardzo liczne są natomiast torfianki. Występują głównie w Obniżeniu Dorohuckim (okolice Dorohucz), gdzie duże powierzchnie zajmują naturalne torfowiska.

Najpowszechniejszym antropogenicznym elementem hydrograficznym są rowy melioracyjne. Spotyka się je na dnie doliny Wieprza, ale głównym terenem ich występowania jest Obniżenie Dorohuckie. Rowy kopane były od dawna, regulowano też biegi naturalnych cieków. Dziś odróżnienie cieków naturalnych i sztucznych nie zawsze jest możliwe. Sieć rowów nie jest wszędzie konserwowana i wiele z nich ulega silnemu zarastaniu i nie prowadzi wody wcale lub tylko w okresach wysokich stanów. W wielu woda jest przez cały rok, ale przeważnie stagnuje.

Prace melioracyjne, które powodują szybsze odprowadzanie wód z terenów podmokłych oraz wcięcie koryta Wieprza w dno doliny przyczyniły się do znacznego zmniejszenia zasięgu podmokłości. Niektóre mokradła zachowały się fragmentarycznie w dolinie Wieprza.

W granicach opracowania nie występują naturalne elementy sieci hydrograficznej.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (2022) obszar objęty opracowaniem położony jest w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy (RW2000112479).

Dla JCWP Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy (RW2000112479) określono następujące parametry:

- status JCWP – naturalna część wód,
- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan/potencjał ekologiczny – słaby stan ekologiczny,
- stan chemiczny – brak danych,
- stan ogólny – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – nie,
- JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych – nie,
- obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG – tak,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – tak (Nadwieprzański Park Krajobrazowy, Kozłowiecki Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu „Pradolina Wieprza”, Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, obszar Natura 2000 „Dolina Środkowego Wieprza”, obszar Natura 2000 „Dolny Wieprz”, użytek ekologiczny (bez nazwy),
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym – nie,
- wyznaczone cele środowiskowe:
 - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych,
 - dobry stan chemiczny,

- odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – tak,
- termin osiągnięcia celu środowiskowego – do 2027 r.,
- uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – inne warunki naturalne (procesy biochemiczne; procesy fizykochemiczne),
- ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie,
- uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) – nie dotyczy,
- czy w obrębie JCWP planowane są inwestycje spełniające przesłanki odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW (wg stanu na 2021 rok) – nie.

Zgodnie z „*Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*” celem środowiskowym dla naturalnych JCWP o dobrym stanie jest co najmniej utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Dla silnie zmienionych części wód o złym stanie celem środowiskowym jest ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu, tak aby osiągnięty został dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Wody silnie zmienione to jednolite części wód, które uległy fizycznemu przekształceniu na skutek działalności człowieka.

Do głównych źródeł zanieczyszczeń wód na opisywanym obszarze należą ścieki bytowo-gospodarcze pochodzące z gospodarstw nieobjętych kanalizacją, zanieczyszczenia rolnicze, komunikacyjne, przemysłowe i deszczowe.

Wody podziemne

Gmina Trawniki położona jest w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP): Nr 406 „Lublin” i Nr 407 „Chełm - Zamość”; celem zachowania poziomów wodonośnych do wykorzystania w przyszłości oraz ze względu na zagrożenia zanieczyszczenia wód z uwagi na istniejącą strukturę geologiczną - obszar gminy został objęty statusem ochrony wód podziemnych w obrębie obu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Wody podziemne występują w utworach czwartorzędowych i kredowych. Na części obszaru należącego do pasa wyżynnego pierwszy poziom wód związany jest ze skałami górnokredowymi. Na pozostałym terenie wody piętra kredowego występują jako naporowe pod wodami piętra czwartorzędowego.

Warstwę wodonośną piętra czwartorzędowego stanowią piaski różnej frakcji, piaszczyste mułki i żwiry teras rzecznych. Na niewielkich obszarach wody występują w utworach peryglacialnych i utworach akumulacji glacialnej bądź wodnolodowcowej.

Na części obszarów należących do pasa wyżynnego, pierwszy poziom wód związany jest ze skałami górnokredowymi. Na pozostałym terenie wody piętra kredowego występują jako naporowe pod wodami piętra czwartorzędowego. Warstwę wodonośną stanowią margle i opoki górnego mastrychtu, charakteryzujące się dość dobrą przepuszczalnością wodną.

Wody naporowe piętra kredowego występują na głębokości 30-80 m p.p.t. Ciśnienie piezometryczne, pod jakim pozostają te wody, podnosi ich zwierciadło od kilku do ponad 40. Wodonośność utworów kredowych na badanym terenie wykazuje zróżnicowanie. Największa jest w strefach dolinnych i najczęściej wynosi 30 - 70 m³/h, a w obrębie dolin głęboko wciętych nawet 70 - 120 m³/h. Na pozostałym obszarze wydajność zmienia się w granicach 10-30m³/h.

Poziom wód gruntowych na terenach wyższych w obrębie Obniżenia Dorohuckiego występuje głębiej 3 – 10 m. Woda zalega przeważnie w utworach piaszczystych, rzadziej kredowych. W obrębie Płaskowyzu Świdnickiego i Wyniosłości Giełczewskiej poziom wód gruntowych jest najniższy. W południowej części gminy woda gruntowa występuje często na głębokości 15 – 20 m.

Studnie wiercone ujmują kredowy poziom wodonośny. Głębokości nawierconego zwierciadła kredowego waha się od 15 m p.p.t. w Trawnikach do 90 m p.p.t. w ujęciu dla wodociągu wiejskiego w Pełczynie.

Wody podziemne zalegają na kilku poziomach, co ma wpływ na zróżnicowanie głębokości studni. Najgłębsze studnie spotyka się w obszarach międziodolnych Wyniosłości Giełczewskiej, gdzie głębokości przekraczają 20 m. W dolinach rzecznych głębokość studnie nie osiąga na ogół 3 m.

Płytkie wody podziemne w dolinach rzecznych są typowymi wodami aluwialnymi, tworzącymi jedno zwierciadło z wodami obszarów wierzchowinowych. Głębokość występowania tych wód uzależniona jest od stanu wody w rzece, naturalne wahania tych wód mogą dochodzić nawet do 4 m.

Na terenie gminy następuje silny drenaż wód podziemnych przez rynną Wieprza. Nasilenie drenażu ma związek ze zmniejszeniem się ilości wody w Wieprzu, wynikającym nade wszystko z poboru wody do Kanału - Wieprz – Krzna. Niskie stany wody powodują szybki spływ wód podziemnych oraz przesuszenie den dolinnych, a w konsekwencji obniżenie poziomu wód gruntowych.

Płytkie wody gruntowe narażone są na skażenia pochodzące z użytkowania terenu; w utworach o dobrej przepuszczalności mają zmieniony skład chemiczny a niekiedy bakteriologiczny zaś wody położone głębiej i izolowane od zewnętrznych wpływów osadami nieprzepuszczalnymi, cechują się wysokimi parametrami jakościowymi.

Wody poziomu czwartorzędowego nie odpowiadają podstawowym normom wód pitnych. Charakteryzują się one dużym zanieczyszczeniem bakteriologicznym, średnią twardością. Jakość wód piętra kredowego jest o wiele lepsza i odpowiada normom dla wód używanych do spożycia.

Zwierciadło wód podziemnych nachylone jest w kierunku Wieprza, która jest rejonem rozładowania ciśnień piezometrycznych, zaś lokalnie bazę drenażu i zasilania stanowią dopływy oraz zagłębienia terenu (w tym również bezodpływowe).

Płytkie występowanie wód gruntowych przejawia się m.in. występowaniem obszarów trwale i okresowo podmokłych, torfowiskowych i bagiennych, w bezodpływowych zagłębieniach terenowych, nisko położonych woda utrzymuje się w ciągu całego roku na powierzchni. Płytkie zaleganie wód gruntowych na niektórych terenach w gminie Trawniki było powodem realizacji wielu działań melioracyjnych. Wykonano szereg drenaży terenów nadmiernie uwodnionych. Przekształciło to warunki hydrograficzne omawianej gminy, początkowo nawet poprawiając walory siedliskowe na obszarach łąkowych. Jednak trwale obniżenie zwierciadła i zwiększenie odpływu w większości uruchomiło procesy murszenia na glebach torfowych i przesuszenia w obszarach występowania mad.

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (2022) gmina Trawniki położony jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) oznaczonej kodem PLGW200090.

Dla JCWPd PLGW200090 określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana – tak,
- stan chemiczny: dobry,

- stan ilościowy: dobry,
- stan JCWPd: dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: niezagrażona,
- JCWPd przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe – nie,
- odstępstwo z tytułu art. 4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – nie.

5.1.6. Atmosfera i klimat

Waloryzacja klimatyczna wykonana przez W. i A. Zinkiewiczów wskazuje, że omawiany obszar położony jest w Lubelsko - Chełmskiej Dziedzinie Klimatycznej. Typy pogody na tym obszarze są uwarunkowane przez napływ mas powietrznych: ok. 60% mas polarnych morskich oraz 30% mas polarnych kontynentalnych. Powietrze polarne morskie przynosi w lecie pogody wilgotne i chłodne (ochłodzenia), zaś ciepłe i wilgotne zimą (odwilże). Natomiast powietrze polarne kontynentalne w zimie przynosi znaczne spadki temperatury, w lecie natomiast upały z małą wilgotnością. Masy powietrza arktycznego i zwrotnikowego napływają na badany obszar sporadycznie i są przeważnie przetransformowane.

Najczęściej wiatr z sektora zachodniego, a największe prędkości osiągają w sezonie zimowym (średnie powyżej 4 m/s). Liczba dni bezwietrznych wynosi około 10%.

Średnia temperatura powietrza wynosi 7,4 - 7,6°C, przy miesięcznych wahaniami od ok. -4°C do -3°C w najzimniejszym miesiącu lutym i najcieplejszym lipcu od +18,6°C do +19,2°C.

Średnia długość okresu wegetacyjnego (ze średnią dzienną temperaturą powietrza większą od 5°C) wynosi 212 - 216 dni.

Bardzo niekorzystną cechą klimatyczną są wiosenne i letnie przymrozki. Przymrozki jesienne zaczynają się około 12 października a wiosenne trwają do około 27 kwietnia. Przymrozki przygruntowe bardzo często występują w drugiej dekadzie maja i niejednokrotnie już we wrześniu. Miesiącami bez przymrozków są tylko lipiec i sierpień. Na badanym terenie występuje inwersja temperatury na skutek, której w dnach dolin jest więcej dni z przymrozkami niż na wierzchołkach. Pierwsze śniegi padają między 21 listopada a 7 grudnia a ostatnie około drugiej dekady marca. Pokrywa śnieżna zalega 70 - 80 dni.

Średnia suma opadów atmosferycznych wynosi 540mm. Przeważające są opady półrocza letniego 160-200 mm, natomiast w porach przejściowych (jesień i wiosna) opady wynoszą zaledwie 80 - 120 mm.

Największa ilość wyparowanej wody przypada na miesiące letnie, wyparowuje wówczas około 240 mm, w miesiącach zimowych parowanie wynosi około 20 mm. Wyraźne pokrywanie się okresu wysokich opadów i dużego parowania powoduje przekazywanie znacznej ilości wody do atmosfery. Korzystne warunki dla wsiąkania wody do gruntu istnieją w okresach jesiennych i zimowych, kiedy to opady przewyższają parowanie. Parowanie potencjalne na tym obszarze jest większe niż opady. Wpływa to na tworzenie się niedoborów wody, szczególnie dużych przy okresach o małym zasilaniu atmosferycznym.

Obszary wierzchołkowe, zbudowane z jednorodnych form geomorfologicznych, mają również jednolity topoklimat. Duże rejonu o klimacie lokalnym kształtowanym przez suche podłoże stanowią i mogą stanowić podstawę lokalizacji zabudowy przeznaczonej na cele

mieszkańciami. Są to tereny o najkorzystniejszych warunkach klimatycznych dla zdrowia człowieka.

W terenach zagłębi bezodpływowych, dolin rzecznych i terenach płytkiego zalegania wód wierzchówkowych następuje pogorszenie warunków biotopoklimatycznych. Mają one klimat lokalny kształtujący się pod wpływem spływu i zalegania chłodnego powietrza, tworzenia się mgieł inwersyjnych. Średnie wartości temperatur w dolinach są niższe niż na wierzchowinach, a wilgotność względna większa. Są to tereny o niekorzystnych warunkach dla zabudowy ale bardzo ważnych dla rolnictwa na użytkach zielonych.

Specyficzny topoklimat wnętrza kompleksów leśnych nie ma znaczenia dla zamierzeń urbanizacyjnych, zaś należy tu podkreślić korzystne oddziaływanie lasów na tereny sąsiednie. Jest to oddziaływanie poprawiające komfort biotopoklimatyczny poprzez łagodzący wpływ na temperatury ekstremalne, wilgotność powietrza, przewietrzanie, zawartość tlenu i olejków eterycznych.

Wpływ na klimat lokalny ma również oddziaływanie antropogenne, a właściwie jego przekształcenia w zakresie stanu jakościowego powietrza związane ze spalaniem węgla w gospodarstwach domowych i z rozwijającą się komunikacją.

W gminie dominują topoklimaty wysoczyznowe z nietrwałą szatą roślinną. W obrębie tego typu klimatu lokalnego - o korzystnym wpływie na warunki życia - występują tereny zagłębione. Są to rozległe doliny, tereny podmokłe o płytkim poziomie wód gruntowych. Występują tu inwersje termiczne, częste przymrozki i mgły, duża wilgotność powietrza. Wskazane jest pozostawienie tych terenów w dotychczasowej formie zagospodarowania jako łąki i pastwiska. Są to tereny niewskazane dla budownictwa mieszkaniowego.

Monitoring środowiska prowadzony przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w 2022 r. kwalifikuje obszar gminy Trawniki do strefy lubelskiej. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2022).

Tabela 1. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2022

Tabela 2. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin - strefa lubelska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
NO _x	SO ₂	O ₃
A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2022

Głównymi emitarami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy są:

- zorganizowane źródła emitujące zanieczyszczenia w czasie procesów energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych (tzw. emisja punktowa),
- środki transportu samochodowego (tzw. emisja liniowa),
- paleniska i kotłownie indywidualnych systemów grzewczych, budynków (tzw. emisja powierzchniowa).

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Zróznicowanie szaty roślinnej stanowi wypadkową czynników siedliskowych jak podłoże geologiczne ukształtowanie powierzchni, warunki wilgotnościowe oraz klimat. Różnorodność florystyczną opisywanego obszaru tworzą następujące grupy ekosystemów: lasy, zbiorowiska roślinności wodnej, szuwarowej i torfowiskowej, użytków zielonych, a także drzewa przydrożne, różne formy zieleni ozdobnej towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, zielen parkowa założeń parkowo-dworskich oraz roślinność użytkowa pól uprawnych i ogrodów. Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego gminy największą rolę odgrywają lasy, zbiorowiska roślinne towarzyszące dolinom rzecznych i terenom podmokłym oraz parki podworskie.

Zbiorowiskami potencjalnymi są: po zachodniej stronie doliny Wieprz – grąd subkontynentalny lipowo-dębowo-grabowy w odmianie małopolskiej z bukiem i jodłą w serii żyźnej, w dolinie Wieprza – niżowe nadrzeczne łągi jesionowo-wiązowe w strefie zalewów epizodycznych, a także niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodo-gruntowych, natomiast po wschodniej stronie doliny Wieprza – grąd subkontynentalny lipowo-dębowo-grabowy w serii ubogiej.

W granicach opracowania roślinność naturalna nie występuje. Gruntem zabudowanym towarzyszy zielen urządzona w formie szpalerów drzew, krzewów i trawników. Część obszaru stanowią grunty orne.

Świat zwierzęcy

Świat zwierzęcy zdominowały gatunki związane z krajobrazem rolniczym. Bardziej zróżnicowana pod względem siedliskowym północno-wschodnia część gminy stwarza dogodne warunki dla gatunków dwu- (i więcej) środowiskowych, zwłaszcza w obrębie ornitofauny i drobnych ssaków. W tym rejonie gminy zwraca uwagę również bogata herpetofauna (płazy i gady) i entomofauna (owady), związana z łąkami w dolinie Wieprza.

Na łąkach spotykane są motyle: paż królowej, listkowiec cytrynek, rusałki, ceik, pawik, pokrzywnik, wierzbowiec, trzmiele. Miejsca lęgowe płazów koncentrują się w rejonach zbiorników wodnych. Spotykane są tutaj ropuchy oraz coraz radsze rzekotki drzewne.

Duże obszary terenów podmokłych sprzyjają gniazdowaniu licznych gatunków ptaków wodnych i błotnych. Do rzadkich gatunków występujących na terenie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego należą: błotniak stawowy, bąk, derkacz, rycyk, krwawodziób, rybitwa czarna, zimorodek, podróżniczek, dziwonia. Osobliwością jest występowanie żółwia błotnego.

Ssaki reprezentowane są przez pospolite gatunki: jeż, tchórz, łasica, lis, kuna domowa. Powszechnie spotykany jest zając szarak oraz sarna polna.

Ponieważ obszar objęty *Planem* stanowi teren ogrodzony i intensywnie użytkowany występować tam mogą ptaki (gawrony, gołębie, wróblowate itp.) oraz niewielkie gryzonie.

Różnorodność biologiczna

Największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje w obrębie Przyrodniczego Systemu Gminy Trawniki. System tworzą jeden obszar węzłowy, dwa węzły ekologiczne oraz korytarze ekologiczne zapewniające kompleksową komunikację w obrębie systemu, są to:

1. Obszar węzłowy „Torfowiska Bilskie” – granice gminy są tu jedynie liniami administracyjnymi, natomiast funkcjonalnie jest to kompleks „otwarty” w kierunku północnym. Obejmuje on rozległą równinę torfową, w większości obszar źródłkowy rzeki Białki. W części terenu pozyskiwanie torfów spowodowało utworzenie torfianek wypełnionych wodą. Stanowią one dominujący rys krajobrazu. Cechą charakterystyczną są również liczne rowy melioracyjne. Jest to obszar bardzo ważny dla walorów przyrodniczych, ponadto o dużych walorach krajobrazowych. W obszar węzłowy oprócz równin torfowych wchodzi również „Uroczysko Jezioro”. Niegdyś był tutaj niewielki zbiornik jeziorny, obecnie wypełniony utworami organicznymi, w większości wyeksploatowanymi. Potorfia wypełnione wodą, stwarzają wrażenie jednolitego lustra wody. Wytworzone tutaj siedlisko wodno - torfowiskowe posiada duże znaczenie dla przyrody ożywionej. Nagromadzenie walorów i zasobów florystycznych i faunistycznych sprawia, że zakres funkcjonalny i strukturalny oddziaływania obszaru węzłowego Torfowiska Bilskie” jest znaczny. Jego wartość ekologiczna polega na różnorodności systemu, z którego najważniejsze to ekosystemy wodne, torfowiskowe, wodno - leśne, leśno - łąkowe, a wszystkie z rozległymi strefami ekotonowymi. Istotnym elementem środowiska są kompleksy bagienne i błotne. Obszar węzłowy znajduje się w otulinie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego.
2. Węzeł ekologiczny „Las Borek” – Znajdujące się tu lasy zajmują siedliska: boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego i olsu. Przeważa drzewostan sosnowy. Występuje tu siedliskowa mozaika lasów z licznym występowaniem biotopów podmokłych. Istotnym elementem środowiska są siedliska bagienne i błotne w kompleksach leśnych. Węzeł ekologiczny znajduje się w otulinie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego.
3. Węzeł ekologiczny „Las Siostrzytowski” – bezpośrednio sąsiaduje z obszarem węzłowym. W gminie znajduje się jedynie niewielki fragment tego kompleksu leśnego. Znajdujące się tu lasy zajmują siedliska boru mieszanego świeżego. Dominującym gatunkiem jest tu sosna. Węzeł ekologiczny znajduje się w Nadwieprzańskim Parku Krajobrazowym.
4. Korytarz ekologiczny Doliny Wieprza – to strefa o najwyższej funkcji komunikacji. Bogata roślinność doliny i jej otoczenia oraz sama rzeka i wody w jej dolinie tworzą unikalny korytarz ekologiczny łączący Wisłę z obszarem Rostocza. Jest to obszar urozmaicony środowiskowo, najzasobniejszy w cenne okazy flory i fauny. W granicach gminy Trawniki położony jest krótki, lecz ważny fragment doliny Wieprza. Istotne znaczenie mają również szerokie fragmenty doliny z rozległymi łąkami, starorzeczami i zbiornikami wodnymi porośniętymi roślinnością wodną o charakterze naturalnym. Należy podkreślić rolę bezpośredniego oddziaływania korytarza na sąsiednie tereny wierzcholinowe.
5. Korytarz ekologiczny Doliny Giełczwi - zasadniczą funkcją omawianego obszaru łącznikowego jest zapewnienie połączeń ekologicznych o znaczeniu regionalnym pomiędzy Nadwieprzańskim Parkiem Krajobrazowym i Krzczonowskim Parkiem Krajobrazowym. Jest to łąkowa strefa doliny silnie meandrującej Giełczwi z licznymi terenami podmokłymi, stawami i torfiankami. Dolina jest silnie zmeliorowana.
6. Korytarz ekologiczny Kanału Wieprz - Krzna – jest to obszar o charakterze mozaiki łąkowo - torfowiskowej zlokalizowanej wokół Kanału Wieprz - Krzna. Jest to strefa o wysokich walorach przyrodniczych.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza granicami Przyrodniczego Systemu Gminy Trawniki.

Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na terenie gminy Trawniki

Ze względu na niewielką lesistość i duży udział użytków rolnych w granicach gminy niewielkie obszary objęte są ochroną prawną ze względu na walory przyrodnicze. Należą do nich:

1. Nadwieprzański Park Krajobrazowy

W gminie Trawniki Nadwieprzański Park Krajobrazowy zajmuje niewielką powierzchnię (zachodni kraniec Lasu Siostrzytowskiego). Północna i wschodnia granica pokrywa się z granicą między gminami Trawniki i Milejów, południowa i zachodnia granica NPK biegnie podnóżem krawędzi doliny Wieprza. Zajmuje on powierzchnię 150 ha, co stanowi 3,4 % powierzchni parku oraz 1,8% powierzchni gminy. Strefa ochronna Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego zajmuje powierzchnię 4050 ha, co stanowi 31% całej strefy ochronnej oraz 48% powierzchni gminy.

2. Pomniki przyrody:

- a) jesion wyniosły o obwodzie pnia 300 cm rosnący na terenie parku dworskiego w Struży,
- b) lipa drobnolistna o obwodzie pnia 400 cm rosnąca na terenie parku dworskiego w Struży.

3. Lasy ochronne: zakwalifikowane do lasów ochronnych grupy I (wodochronnych), wyznaczono głównie na wilgotnych siedliskach lasów wsi: Dorohuczka, Oleśniki i Pełczyn.

Teren objęty opracowaniem znajduje się poza granicami obszarów chronionych.

5.1.8. Krajobraz

W gminie Trawniki przeważają krajobrazy terenów upraw, łąk i użytków zielonych, lasów nasadzonych przez człowieka, terenów wiejskich, które stanowią ciągłe i zwarte tło, w obrębie, którego fragmentarycznie występują krajobrazy naturalne oraz krajobrazy kulturowe.

Szczególną uwagę należy zwrócić na obiekty objęte wpisem do rejestru zabytków. Te obiekty w dużym stopniu stanowią o tożsamości kulturowej oraz świadczą o historii gminy Trawniki.

Zasoby środowiska kulturowego, będące trwałymi elementami zagospodarowania obszaru bądź strukturami przestrzennymi o walorach zabytkowych, historycznych, artystycznych lub estetycznych, stanowią składnik świadczący o działalności społeczności lokalnej i o jej tożsamości. Uwzględnienie problematyki dziedzictwa kulturowego w studium umożliwi kształtowanie zagospodarowania przestrzennego obszaru gwarantując ochronę i wyeksponowanie najcenniejszych elementów ukształtowanego krajobrazu kulturowego.

Obecnie istniejąca na terenie gminy sieć wsi wykształciła się u schyłku średniowiecza. Do najstarszych miejscowości należą: Biskupice i Trawniki. Mniejsze ośrodki osadnicze odnotowane w dokumentach archiwalnych to: Dorohuczka, Struża, Oleśniki, Siostrzytów. Zasadniczy układ drożny ukształtował się na przełomie XVI i XVII wieku i z niewielkimi korektami przetrwał do dnia dzisiejszego.

Analizowany teren ma charakter przemysłowy, gdyż zabudowany jest budynkami magazynowymi elewatora zbożowego, towarzyszącymi im obiektami technicznymi (rampy, wagi, różnego rodzaju zadaszenia) oraz budynkami administracyjnymi.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

Obiekty lub zespoły obiektów, posiadające cenne walory architektoniczne, kompozycyjne i historyczne występujące na terenie gminy zostały wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego, natomiast te, które posiadają mniejszą wartość kulturową znajdują się w gminnej ewidencji zabytków.

W granicach obszaru objętego *Planem* nie występują zabytki, stanowiska archeologiczne oraz dobra kultury współczesnej.

5.1.10. Obecne użytkowanie terenu

W obecnym zagospodarowaniu terenu dominuje funkcja magazynowa, na jednej działce znajduje się siedlisko. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa znajdują się w oddaleniu.

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Na skalę istniejących przeobrażeń środowiska w granicach objętych *Planem* wpływ miały: antropogeniczne przekształcenia w abiotycznych elementach środowiska, zmiana różnorodności występujących zbiorowisk roślinnych i stopień przekształcenia szaty roślinnej oraz działania powodujące zanieczyszczenie środowiska lub mogące być źródłem takich zanieczyszczeń.

W przypadku niezrealizowania postulatów projektowanego dokumentu nie wystąpią zmiany stanu środowiska oraz aktualnego sposobu użytkowania. Teren objęty *Planem* pozostanie w dotychczasowym przeznaczeniu.

Plan miejscowy jako narzędzie racjonalnego gospodarowania przestrzenią służy ochronie środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju inwestycyjnego terenów oraz zabezpieczeniu interesów publicznych. Wprowadzenie ustaleń *Planu* pozwoli na jak najlepsze wykorzystanie tego terenu.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która może być realizowana na tym terenie w przyszłości musi być ograniczone do minimum poprzez przestrzeganie zasad określonych w przepisach szczegółowych i opracowaniach planistycznych oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowania inwestycji do realizacji.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 9. Przewidywane oddziaływania.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W obrębie gminy Trawniki nie stwierdzono istotnych zmian związanych ze środowiskiem. Istnieje natomiast realne zagrożenie pogorszenia stanu jakości wód podziemnych w przypadku nie podjęcia środków zaradczych, polegających na uporządkowaniu systemu gospodarki ściekowej. Ponadto należy zwrócić uwagę na zmiany zachodzące wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Występuje tam zagrożenie przekroczenia progowych dopuszczalnych poziomów hałasu, a także wzrost emisji liniowej zanieczyszczeń do powietrza.

Problemami środowiska przyrodniczego gminy są:

- rozproszone i obszarowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Nadal z dużej części obszaru gminy ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. W wielu przypadkach są one wykonane niezgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, wskutek czego zanieczyszczenia przenikają do wód powierzchniowych i podziemnych. Innym ogniskiem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są wody spływające z rejonów pól uprawnych. Powodem takiego stanu rzeczy jest fakt, iż na terenie gminy rolnictwo posiada charakter intensywny o wysokiej wydajności plonów, do czego przyczynia się między innymi stosowanie nawozów mineralnych azotu, fosforu. Powodują one powstawanie w środowisku wodnym substancji biogennych, które wpływają na zwiększenie eutroficzności zarówno cieków płynących jak i stojących. Ogniskiem zagrożeń dla wód mogą być również niespodziewane zdarzenia losowe w postaci awarii przemysłowych lub wypadków komunikacyjnych powstałych bezpośrednio przy ciekach wodnych;
- zanieczyszczenia powietrza w gminie, emisja przemysłowa – wysoka jest niewielka i występuje jedynie w miejscowości Trawniki;
- z uwagi na użytkowanie małych kotłowni przydomowych emisja niska jest najbardziej odczuwalna w okresie zimowym w obrębie zwartych terenów mieszkaniowych;
- erozja gleby na terenie gminy w większości ma charakter erozji wodnej i wietrznej;
- hałas komunikacyjny najintensywniej występuje wzdłuż drogi krajowej nr 12 Lublin - Chełm.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin). Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana, równoległe do procedury planistycznej przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elementem, której jest niniejsza *Prognoza*.

Analizowany projekt *Planu* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale i wojewódzkim. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której

cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim.

Planowane działania w obszarze ochrony środowiska wymienione w dokumencie wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym należą działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Jest to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju było priorytetem podczas prac nad projektem *Planu*.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu szczególnie ważne są cele ustanowione w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW). Nadrzędnym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Transpozycja zapisów RDW do prawodawstwa polskiego nastąpiła przede wszystkim poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne wraz z jej aktami wykonawczymi. Ponadto RDW transponowana jest także do: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz do aktów wykonawczych tych ustaw.

Zapisy RDW wprowadzają system gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Na terenie objętym projektem obowiązują ustalenia zawarte w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*”, zgodnie z którym celem środowiskowym dla naturalnych JCWP o dobrym stanie jest co najmniej utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Dla silnie zmienionych części wód o złym stanie celem środowiskowym jest ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu, tak aby osiągnięty został dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Wody silnie zmienione to jednolite części wód, które uległy fizycznemu przekształceniu na skutek działalności człowieka.

W zakresie ochrony wód *Planu* wprowadza następujące ustalenia:

1. Zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem realizacji infrastruktury komunikacyjnej oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz inwestycji dopuszczonych ustaleniami szczegółowymi.
2. Zakazuje się budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa w przepisach odrębnych.
3. Na terenie objętym planem, położonym w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 „Lublin”, w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych obowiązuje zakaz wykonywania robót, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntu lub wód.
4. Zasady zaopatrzenia w wodę:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w wodę za pośrednictwem sieci wodociągowej;

- 2) dopuszcza się wykorzystanie studni indywidualnych jako źródła poboru wody dla zabudowy położonej poza zasięgiem sieci wodociągowej.
5. Zasady odprowadzania ścieków oraz wód deszczowych:
 - 1) nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej;
 - 2) do czasu podłączenia do zbiorczej sieci kanalizacyjnej:
 - a) dopuszcza się odprowadzanie ścieków bytowych do zbiorników bezodpływowych i wywóz ich zawartości do oczyszczalni ścieków położonej poza obszarem planu,
 - b) dopuszcza się możliwość realizacji indywidualnych oczyszczalni ścieków w terenach o odpowiednich warunkach gruntowo-wodnych;
 - 3) nakazuje się odprowadzanie ścieków przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, a w przypadku jej braku do zbiorników bezodpływowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 4) dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do gruntu lub do szczelnych zbiorników, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 5) dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ustalenia projektu *Planu* w minimalny sposób będą miały wpływu na zmiany klimatyczne i różnorodność biologiczną i w tym zakresie nie odnoszą się do celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” opracowanym przez Ministerstwo Środowiska.

W granicach opracowania ustalone zostały:

1. Zasady zaopatrzenia w ciepło:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w ciepło z lokalnych kotłowni lub indywidualnych urządzeń grzewczych;
 - 2) dopuszcza się stosowanie alternatywnych nośników energii takich jak olej opałowy o niskiej zawartości siarki, gaz płynny, energia elektryczna, energia z odnawialnych źródeł energii lub inne paliwa pod warunkiem, że będą stosowane w urządzeniach zapewniających standardy emisji dopuszczone w przepisach odrębnych.
2. Zasady zaopatrzenia w gaz:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w gaz z indywidualnych systemów gazowniczych;
 - 2) ustala się podłączenie do istniejącej i projektowanej sieci gazowej zgodnie z przepisami odrębnymi.
3. Zasady zaopatrzenia w energię elektryczną:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez sieć elektroenergetyczną średniego i niskiego napięcia oraz poprzez stacje rozdzielcze, transformatorowe oraz transformatorowo - rozdzielcze lub z alternatywnych źródeł energii;
 - 2) dopuszcza się realizację nowych stacji rozdzielczych, transformatorowych oraz transformatorowo – rozdzielczych;
 - 3) dopuszcza się zastosowanie systemów opartych na odnawialnych źródłach energii, zgodnie z przepisami odrębnymi;

- 4) wyznacza się strefę ochronną napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia o szerokości 15 m (po 7,5 m od osi linii), w której do czasu likwidacji lub skablowania zakazuje się lokalizacji zabudowy.

Ponadto przy sporządzaniu projektu *Planu* uwzględniono następujące cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w szczególności dotyczące:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świdnickiego na lata 2017 - 2020 z perspektywą do 2024 roku oraz Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979 r.;
- ochrony krajobrazu – zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencja 2000;
- ochrony korytarzy ekologicznych zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świdnickiego na lata 2017 - 2020 z perspektywą do 2024 roku;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Dyrektywą Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów, Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez

niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego;

- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada 1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy”), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, Espoo 1991 r.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska.

Kryteria wykorzystane do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji.

- **(+)** – **pozytywne** – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;

- **(-)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** – oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne').

Przeznaczenie terenów określone w projekcie Planu nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych ani znacząco pozytywnych.

Tabela 3. Przewidywane oddziaływania

Oddziaływanie na:	Przeznaczenie terenów		
	Teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (1P)	Teren rolny (1R)	Teren drogi wewnętrznej (1KDW)
cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000	o	o	o
rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną	o	o	- B, D, S, L
życie i zdrowie ludzi	+ P, D, S, L	o	o
wody	+ P, D, S, L	o	+ P, D, S, L
powietrze i klimat	+/- B, D, K, S, L	- B, D, C, L	- B, D, C, L
powierzchnię ziemi, gleby, zasoby naturalne	- B, D, S, L	o	- B, D, S, L
krajobraz	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
zabytki, dobra materialne	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Na terenie gminy Trawniki nie występują obszary wchodzące w skład sieci Natura 2000. Najbliższy obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza PLH060005, znajduje się w odległości ok. 4,1 km od północnej granicy gminy.

Obszar obejmuje fragment naturalnej doliny Wieprza, ważny dla zachowania muraw kserotermicznych z zagrożonymi gatunkami roślin naczyniowych oraz siedlisk podmokłych i okresowo podtapianych łąk. Zidentyfikowano 5 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, oraz 11 gatunków z Załącznika II tej Dyrektywy, w tym aż 7 bezkręgowców. Znajduje się tu też jedyne w Polsce stanowisko, na którym reintrodukowano pierwiosnek bezłodygowy (*Primula vulgaris*). Obszar o bardzo dużych walorach krajobrazowych. Korytarz ekologiczny rangi krajowej.

Do najważniejszych zagrożeń zalicza się zalesianie i sukcesję leśną prowadzącą do ocieniania zboczy doliny z murawami ciepłolubnymi. Niekorzystnie na przyrodę ostoi wpływa też przesuszanie łąk, a także fakt, że wody Wieprza są silnie zanieczyszczone.

Wyznaczone w *Planie* funkcje nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza, w tym w szczególności:

- 1) nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- 2) nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- 3) nie pogorszą integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W związku z powyższym nie zachodzi również konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza granicami obszarów chronionych.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Obecnie obszar objęty opracowaniem jest już zabudowany a co za tym idzie jest ubogi w roślinność, zwierzęta i ich siedliska. Przy zachowaniu tej samej funkcji terenu zmiana parametrów zabudowy lub jej wymiana nie spowoduje znacząco negatywnego oddziaływania na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną. Jedynie w czasie budowy może nastąpić chwilowy wzrost oddziaływania, które po zakończeniu prac budowlanych wróci do dotychczasowego. Oddziaływanie będzie neutralne.

Teren rolny obejmuje jedną działkę siedliskową już zabudowaną, na której utrzymany zostaje dotychczasowy sposób jej zagospodarowania. Oddziaływanie będzie neutralne i nie ulegnie zmianie.

Również droga wewnętrzna będzie użytkowana zgodnie z aktualnym sposobem jej wykorzystania. Jednak w przypadku jej modernizacji prace budowlane mogą spowodować zniszczenie istniejącej szaty roślinnej, która następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego. Na etapie eksploatacji droga wpływać będzie na zieleń znajdującą się w otoczeniu. Biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię objętą tego rodzaju przeznaczeniem, oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i siłę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

W związku z zachowaniem istniejącej funkcji terenu nie wzrosnie negatywne oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi. Dodatkowo *Plan* wprowadza wiele zasad dotyczących ochrony środowiska, których nie było w obecnie obowiązującym planie miejscowym, które pośrednio wpływają na ludzi. W *Planie* wyznaczone zostały nieprzekraczalne linie zabudowy oraz ustalono wskaźniki zagospodarowania terenu, takie jak: maksymalna powierzchnia zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, intensywność zabudowy. Oddziaływanie będzie pozytywne, pośrednie, długoterminowe i stałe.

W celu ograniczenia potencjalnych oddziaływań na życie i zdrowie ludzi zgodnie z zapisami *Planu*:

- zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem realizacji infrastruktury komunikacyjnej oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz inwestycji dopuszczonych postanowieniami szczegółowymi,
- zakazuje się budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa w przepisach odrębnych,
- nakazuje się zachowanie standardów, jakości środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ze względu na brak terenów chronionych przed hałasem w *Planie* nie ustalono zasad ich ochrony.

Zachowanie obecnego sposobu użytkowania tereny rolnej oraz terenu drogi wewnętrznej nie będzie wiązało się ze zmianą oddziaływania. Oddziaływanie będzie neutralne.

9.4. Oddziaływanie na wody

Teren objęty *Planem* położony jest w obrębie JCWP Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy (RW2000112479), dla której określono stan wód jako zły oraz oceniono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako zagrożone.

Cała gmina Trawniki położony jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych PLGW200090. Stan ilościowy i chemiczny JCWPd jest dobry oraz niezagrażona ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych i podziemnych zostały ustalone na mocy Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) i zapisane w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*”. Dla wód podziemnych są to:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW);
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężeń każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

W zakresie ochrony wód *Planu* wprowadza następujące ustalenia:

1. Zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem realizacji infrastruktury komunikacyjnej oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz inwestycji dopuszczonych ustaleniami szczegółowymi.
2. Zakazuje się budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa w przepisach odrębnych.
3. Na terenie objętym planem, położonym w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 „Lublin”, w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych obowiązuje zakaz wykonywania robót, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntu lub wód.
4. Zasady zaopatrzenia w wodę:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w wodę za pośrednictwem sieci wodociągowej;
 - 2) dopuszcza się wykorzystanie studni indywidualnych jako źródła poboru wody dla zabudowy położonej poza zasięgiem sieci wodociągowej.
5. Zasady odprowadzania ścieków oraz wód deszczowych:
 - 1) nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej;
 - 2) do czasu podłączenia do zbiorczej sieci kanalizacyjnej:
 - a) dopuszcza się odprowadzanie ścieków bytowych do zbiorników bezodpływowych i wywóz ich zawartości do oczyszczalni ścieków położonej poza obszarem planu,
 - b) dopuszcza się możliwość realizacji indywidualnych oczyszczalni ścieków w terenach o odpowiednich warunkach gruntowo-wodnych;
 - 3) nakazuje się odprowadzanie ścieków przemysłowych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, a w przypadku jej braku do zbiorników bezodpływowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 4) dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do gruntu lub do szczelnych zbiorników, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 5) dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.

W związku z zachowaniem istniejącej funkcji terenu nie wzrośnie negatywne oddziaływanie na wody. Wprowadzone zasady dotyczące ochrony środowiska, będą pośrednio wpływały na zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie będzie pozytywne, pośrednie, długoterminowe i stałe.

Zachowanie obecnego sposobu użytkowania tereny rolnej nie wpłynie na wody powierzchniowe i podziemne. Oddziaływanie będzie neutralne.

Modernizacja istniejącej drogi i budowa kanalizacji deszczowej zbierającej wodę pochodzącą z powierzchni utwardzonej może przyczynić się pośrednio do zmniejszenia oddziaływania na wody podziemne. Oddziaływanie będzie miało charakter pośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Nowe obiekty kubaturowe wymagają ustalenia zasad zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz i ciepło. W granicach opracowania ustalone zostały:

1. Zasady zaopatrzenia w ciepło:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w ciepło z lokalnych kotłowni lub indywidualnych urządzeń grzewczych;
 - 2) dopuszcza się stosowanie alternatywnych nośników energii takich jak olej opałowy o niskiej zawartości siarki, gaz płynny, energia elektryczna, energia z odnawialnych źródeł energii lub inne paliwa pod warunkiem, że będą stosowane w urządzeniach zapewniających standardy emisji dopuszczone w przepisach odrębnych.
2. Zasady zaopatrzenia w gaz:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w gaz z indywidualnych systemów gazowniczych;
 - 2) ustala się podłączenie do istniejącej i projektowanej sieci gazowej zgodnie z przepisami odrębnymi.
3. Zasady zaopatrzenia w energię elektryczną:
 - 1) ustala się zaopatrzenie w energię elektryczną poprzez sieć elektroenergetyczną średniego i niskiego napięcia oraz poprzez stacje rozdzielcze, transformatorowe oraz transformatorowo - rozdzielcze lub z alternatywnych źródeł energii;
 - 2) dopuszcza się realizację nowych stacji rozdzielczych, transformatorowych oraz transformatorowo – rozdzielczych;
 - 3) dopuszcza się zastosowanie systemów opartych na odnawialnych źródłach energii, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - 4) wyznacza się strefę ochronną napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia o szerokości 15 m (po 7,5 m od osi linii), w której do czasu likwidacji lub skablowania zakazuje się lokalizacji zabudowy.

W wyniku zmiany planu miejscowego nie nastąpi wzrost oddziaływania na powietrze i klimat. Ta sama funkcja przy zmianie parametrów zabudowy nie wpłynie na wzrost emisji gazów. Na terenie objętym projektem zaleca się stosowanie przyjaznych dla środowiska urządzeń grzewczych o niskiej emisji zanieczyszczeń. Działania te przyczynią się do łagodzenia zmian klimatu a ich siła będzie rosła wraz z rozwojem infrastruktury technicznej. Wprowadzane ustalenia nie przyczynią się do wzrostu zagrożenia wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych. Oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały pozytywny.

Czasowy wzrost emisji związany będzie z realizacją inwestycji budowlanych. Pracujące maszyny podczas prowadzenia prac budowlanych emitować będą zanieczyszczenia pyłowe i gazowe, które będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza na tym terenie. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, chwilowe, krótkoterminowe, negatywne.

Ze względu na brak terenów chronionych przed hałasem w *Planie* nie ustalono zasad ich ochrony.

Budynek znajdujący się na terenie rolnym nie powoduje znaczącego oddziaływania na powietrze i klimat. Emisja gazów i pyłów może być związana z sezonowym spalaniem paliw kopalnych w okresie zimowym oraz obsługą komunikacyjną terenu. W skali gminy będzie to miało znikome znaczenie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

Droga znajdująca się w granicach opracowania obsługuje teren elewatora zbożowego oraz jeden budynek w zabudowie siedliskowej. Poruszają się nią w większości pojazdy o dużych gabarytach, m. in. ciągniki dowożące ziarno oraz samochody ciężarowe transportujące zboże poza teren przedsiębiorstwa, w związku z tym emisja niska może być chwilowo wysoka. Jednakże natężenie ruchu samochodowego nie jest znaczące w skali gminy. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

W związku z brakiem zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania terenu nie zmieni się oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne. Teren jest już przekształcony a budowa nowych obiektów nie będzie miała większego znaczenia. Realizacja nowych obiektów i elementów infrastruktury technicznej spowoduje uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Konieczne będą zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny. Podobne oddziaływanie będzie związane z drogą wewnętrzną w przypadku jej modernizacji.

Ponieważ teren rolny jest już zagospodarowany mało prawdopodobne jest żeby doszło do kolejnych zmian w obrębie gleby i powierzchni ziemi. Oddziaływanie będzie neutralne.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Podstawowym celem *Planu* jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki. Projekt planu miejscowego jest zgodny z dokumentem Studium.

Zachowanie istniejącej funkcji terenu nie spowoduje zmian w krajobrazie natomiast modernizacja istniejącej zabudowy może poprawić jej odbiór w otoczeniu.

W kwestii ochrony wartości krajobrazowych *Plan* wprowadza: zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony krajobrazu kulturowego, wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów. Oddziaływanie w tym zakresie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W granicach objętych *Planem* nie występują obiekty lub obszary objęte ochroną ze względu na walory kulturowe, zabytki oraz dobra kultury współczesnej, w związku z tym nie ustala się zasad ich ochrony.

Rozwój istniejącego przedsiębiorstwa przyczyni się do wytworzenia usług, które będą służyły okolicznym rolnikom. Jednocześnie część odprowadzonych przed przedsiębiorstwo podatków zasili budżet gminy i będzie mogła posłużyć wszystkim mieszkańcom. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne. Droga wewnętrzna jest ściśle powiązana z funkcjonującym zakładem i jej oddziaływania będą tożsame.

W *Planie* dopuszczono zachowanie istniejącej zabudowy z możliwością jej remontu, modernizacji, odbudowy, nadbudowy lub przebudowy. Zapewni to możliwość dalszego funkcjonowania obiektu i jego modernizację. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

W otoczeniu obszaru objętego opracowaniem nie występują obszary o podobnym charakterze w związku, z czym oddziaływanie skumulowane nie wystąpi.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ust. 2, pkt 3, lit. a, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

W granicach objętych opracowaniem jak również w granicach całego gminy nie ma obszarów wchodzących w skład sieci Natura 2000. Najbliżej położony jest obszar Natura 2000 Dolina Środkowego Wieprza (PLH060005), który znajduje się ok. 4,2 km na północ od granic gminy. Proponowane zapisy oraz przeznaczenie terenów nie będą powodować oddziaływania, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność całej sieci.

Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania na środowisko przedmiotowego *Planu* wykazała, że nie występują znacząco negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze, środowiska i kulturowe. Zatem nie ma potrzeby analizowania zapobiegawczych lub ograniczających takie negatywne skutki.

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą wystąpić w przypadku realizacji projektowanego dokumentu.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Planu* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000. W granicach gminy Trawniki nie występują obszary sieci Natura 2000.

W przypadku przedmiotowego *Planu* lokalizacja projektowanych funkcji wynika bezpośrednio ze sposobu zagospodarowania tego terenu. Z tego względu przedstawienie innych rozwiązań jest utrudnione.

Podczas wykonywania niniejszej *Prognozy* trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły, z uwagi na dostępność danych i materiałów dotyczących omawianego obszaru.

Reasumując rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i najbliższe obszary chronione, w tym obszary sieci Natura 2000.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza tych negatywnych, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń projektu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w omawianym dokumencie.

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- a także Dyrektywy ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych (wymienione w rozdziale 13).

Głównym celem prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Planu*. Ważne jest, aby pamiętać, iż plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

Ze względu na położenie geograficzne gmina Trawniki (leży w odległości około 45 km od granicy państwa) oraz zasięg oddziaływań projektowanych zmian nie wystąpią transgraniczne oddziaływania na środowisko.

Gmina Trawniki leży w województwie lubelskim, w powiecie świdnickim, na obszarze 84,16 km², co stanowi 17,95% powierzchni powiatu. Leży w strefie granicznej dwóch regionów

pierwszego rzędu: Wyżyny Lubelskiej i Polesia Wołyńskiego u ujścia rzek Marianki i Giełczwi do Wieprza. Granica między tymi regionami przebiega w obszarze Gminy lewym zboczem doliny rzeki Wieprz. Północno- zachodnia część Gminy należy do Wyniosłości Giełczewskiej oraz do Równiny Łuszczowskiej, południowo-wschodnia natomiast, do Obniżenia Dorohuckiego. Obszar gminy zamieszkuje 9318 osób.

Gmina Trawniki leży w obrębie rowu mazowiecko – lubelskiego, w jego wschodniej części w synklinie Dorohucz - Stoczek. Na przeważającej części gminy utwory kredowe są bezpośrednio przykryte utworami czwartorzędowymi o miąższości od kilku do kilkunastu metrów. W dolinach rzek występują torfy i mady.

Obszar opracowania obejmuje działki ewidencyjne o numerach 1282/2, 1282/3, 1282/4, 1359 i 1409 położone w miejscowości Trawniki. Analizowany teren ma charakter przemysłowy, gdyż zabudowany jest budynkami magazynowymi elewatora zbożowego, towarzyszącymi im obiektami technicznymi (rampy, wagi, różnego rodzaju zadaszenia) oraz budynkami administracyjnymi. Na jednej z działek znajduje się siedlisko. Projekt obejmuje również drogę stanowiącą łącznik pomiędzy zabudowaniami elewatora i drogą wojewódzką.

Obszar objęty opracowaniem stanowi południowy fragment zbocza obecnie zniwelowany na potrzeby istniejącej zabudowy. W granicach opracowania nie występują złoża surowców mineralnych oraz elementy sieci hydrologicznej.

Zgodnie z ewidencją gruntów w obrębie analizowanego obszaru występują: tereny przemysłowe (Ba), inne tereny zabudowane (Bi), grunty orne (klas RIIa, RIIb, RIIIa, RIVa – wyłączone z produkcji rolnej), drogi (dr).

Zgodnie z podziałem zawartym w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (2022) obszar objęty opracowaniem położony jest w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Wieprz od oddzielenia się Kanału Wieprz-Krzna do Tyśmienicy (RW2000112479) oraz jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) oznaczonej kodem PLGW200090. Obszar w całości znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP): Nr 406 „Lublin”.

Waloryzacja klimatyczna wykonana przez W. i A. Zinkiewiczów wskazuje, że omawiany obszar położony jest w Lubelsko - Chełmskiej Dziedzinie Klimatycznej. Monitoring środowiska prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie w 2022 r. kwalifikuje obszar gminy do strefy lubelskiej.

W granicach opracowania roślinność naturalna nie występuje. Gruntem zabudowanym towarzyszy zieleń urządzona w formie szpalerów drzew, krzewów i trawników. Część obszaru stanowią grunty orne. Ponieważ obszar objęty *Planem* stanowi teren ogrodzony i intensywnie użytkowany występować tam mogą ptaki (gawrony, gołębie, wróblowate itp.) oraz niewielkie gryzonie.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza granicami obszarów chronionych i granicami Przyrodniczego Systemu Gminy Trawniki.

W granicach objętych *Planem* z nie występują zabytki, stanowiska archeologiczne oraz dobra kultury współczesnej.

Na obszarze objętym *Planem* zachowana zostaje dotychczasowa funkcja terenu związana z prowadzoną tam działalnością składową. Obecnie obowiązujący plan miejscowy został uchwalony w 1999 r. i nie odpowiada aktualnym potrzebom. Celem opracowania *Planu* jest zmiana zasad zabudowy i zagospodarowania terenu. W przypadku niezrealizowania postulatów projektowanego dokumentu nie wystąpią zmiany stanu środowiska oraz aktualnego sposobu użytkowania. Teren objęty opracowaniem pozostanie w dotychczasowym przeznaczeniu.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań

chwilowych i stałych, bezpośrednich i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych oraz pozytywnych i negatywnych. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kształtowanie ładu przestrzennego oraz ponadlokalnych i lokalnych interesów publicznych w zakresie komunikacji, energetyki i ochrony środowiska. Ustalenia *Planu* regulują działania inwestycyjne na obszarze objętym zmianami. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych *Plan* określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

W *Planie* wyodrębnione zostały następujące tereny:

- **1P** – teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,
- **1R** – teren rolny,
- **1KDW** – teren drogi wewnętrznej.

Przewidywane oddziaływania będące następstwem realizacji zapisów *Planu*:

a) pozytywne:

- rozwój społeczno – gospodarczy gminy,
- wzrost dochodów budżetowych;

b) negatywne:

- wzrost emisji niskiej,
- wzrost emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- wzrost ilości wytwarzanych ścieków bytowych i przemysłowych,
- wzrost ilości wytwarzanych odpadów.

Przedmiotem analizowanego dokumentu są ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV. Wyznaczona funkcja nie spowoduje wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania.

W omawianym dokumencie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, rozporządzenia, polityki, strategie). Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Na tym etapie nie zidentyfikowano funkcji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Należy zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary objęte ochroną w tym obszary Natura 2000.

Wyznaczone funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
3. Kistowski M., Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009.
4. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
5. Ekofizjografia podstawowa gminy Trawniki, 2004.
6. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Trawniki – etap IV – projekt 2023 r.
7. Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Trawniki, M. Pyra, Stalowa Wola, 2018.
8. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Trawniki zatwierdzonego uchwałą nr XXXV/217/14 Rady Gminy Trawniki z dnia 7 listopada 2014 r.
9. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świdnickiego na lata 2017 - 2020 z perspektywą do 2024 roku, stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXX/161/2017 Rady Powiatu w Świdniku z dnia 28 lutego 2017 roku.
10. Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Świdnickiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024.
11. Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022, stanowiący załącznik do uchwały Nr XXIV/349/2016 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 2 grudnia 2017 r.
12. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.
13. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300).
14. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000
15. Poradnik dotyczący uwzględniania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, European Commission, 2013.
16. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2023.
17. Stan środowiska w województwie lubelskim. Raport 2021., GIOŚ, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie, 2022.
18. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy.
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 672 z późn. zm.).
9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 2409).
10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 2556).
11. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023 poz. 1478).
12. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2023 r. poz. 977 z późn. zm.).
13. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2022, poz. 840).
14. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2023 poz. 1336).
15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 1094 z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 633).
17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2023, poz. 1587).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).

20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity Dz. U. 2022 poz. 2380).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
23. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).
24. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
25. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
26. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
27. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
28. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
29. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
30. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. www.geoportal.gov.pl
2. www.imgw.pl
3. www.mos.gov.pl/natura2000.
4. www.mrr.gov.pl
5. www.pgi.gov.pl
6. www.stat.gov.pl
7. <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa>
8. <http://karty.apgw.gov.pl>
9. <http://www.trawniki.pl>

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra

11 stycznia 2024 r.